

Mogelijkheden tot verruiming van zorgpakket voor gepensioneerde verdragsgerechtigden ?

Presentatie Jan de Voogd op Bestuursvergadering VBNGB 5-10-2017

Aanleiding

- Doelstelling VBNGB: herstel zorgrechten van voorheen bestaande part. polis (SPP of maatschappijpolis)
- Gebreken van woonlandzorg: kwaliteit publieke zorg, omvang publieke zorg, hoge eigen bijdragen in woonlandstelsel, afzonderlijk circuit voor hoogwaardige private zorg waar geen toegang toe bestaat
- Onvoldoende compensatie via pensioenlandzorg in Nederland
- Lobbyen en procederen voor herstel SPP tot heden niet succesvol: nieuwe benadering nodig

Vooroverleg met externe (juridische) deskundigen: Koelewijn, De Graaf, LexSigma

- Opnieuw procederen heeft geen zin: juridisch in hoogste instantie uitgeprocedeerd
- Afbreken van generatiesolidariteit met invoering ZVW in 2006 is juridisch niet aan te vechten. Idem: naïviteitsoordeel door CRvB wat betreft overgangsrecht in IZVW.
- De voorheen in part.polissen ingebouwde generatiesolidariteit is wel aan te tonen (ook kwantitatief: Albert's berekeningen)
- Politiek (Den Haag en Brussel) en Ned. verzekeraars zijn niet gevoelig gebleken voor morele argumenten betreffende afbreken generatiesolidariteit bij emigratie
- Lobby-aanpak die meer rust op gemeenschappelijk met de overheid gevoelde problemen en nieuwe tendensen in de EU/ EER zou ontwikkeld moeten worden

Elementen van nieuwe aanpak

- Lobbyen op basis van projectmatige aanpak
- Trachten andere elementen erbij te halen die alsnog tot gewenste resultaten kunnen leiden voor VBNGB
- Sterk leunen op brede wetenschappelijke benadering: onafhankelijk onderzoek
- Inbedden in doordachte publiciteitsstrategie
- Wel trachten voor eigen belangen sympathie te blijven winnen (niet-juridisch werken)

Welke basisprincipes voor de probleemstelling?

- Maatschappelijke kosten-baten analyse van verruiming van zorgrechten in woonland centraal stellen
- Daarnaast individuele gevolgen schetsen voor diverse casusposities
- Kosten en baten voor publieke sector van diverse beleidsopties (in hierna nader te noemen varianten)
- Haalbaarheid van het beoogde juridische kader, ook gemeenschapsrechtelijk, in het oog houden

Welke nieuwe elementen?

- Veranderende (pensioen)migratiestromen van en naar Nederland
- Terugkeermigratie in verband met WLZ-zorg
- Spookburgers/overwintersaars terugdringen?
- Brexit?
- Gebruik van pensioenlandzorg
- Eigen risico/eigen bijdragen
- Vrije artsenkeuze
- (Verandering in) vergoedingssystematiek woonland??

Beleidsopties en varianten

OPTIES:

- Instellen ZVW-verzekering
- Verruiming van verdragsrecht tot part. zorg in woonland tot niveau van pensioenlandpakket?

VARIANTEN:

- Vrijwillige versus verplichte verzekering
- Alleen ZVW-basispakket en evt. WLZ-pakket (Essers: koppeling tussen beide vanuit politiek waarschijnlijk!)
- EU/EER/Zwit. Of ook: bilaterale verdragslanden?
- Uitvoering door CAK of door Nederlandse verzekeraars

Gemeenschapsrechtelijk kader

- Verdragsrecht is dwingend- zijn uitzonderingen mogelijk?
- Forfaitair vergoedingensysteem met sommige woonstaten (Spanje, Het gaat om: Nederland, Ierland, Spanje, Italië, Malta, Portugal, Finland, Zweden en het VK) voor verdragsrecht compliceert uitvoering. Wijzigingsmogelijkheid vergoedingensystematiek?
- Biedt Patientienrichtlijn wat aanknopingspunten voor verruiming verdragsrecht? Daarin geen onderscheid tussen part. en publieke zorg
- Vrijwillige of verplichte ZVW voor pensioenemigranten is niet in strijd met het verdragsrecht van Vo883/2004

N.B. Verdragsrecht in bilaterale sz-verdragen gebaseerd op wat andere principes (nationaliteit, geen vrij verkeer van personen of diensten). Gemakkelijker te wijzigen dan Vo883/2004

Welke elementen in kosten-baten analyse?

- Al datgene wat voor Nederlandse overheid (evt. via verzekeraars) financieel van belang kan zijn:
 - Zorgvergoedingen aan woonland
 - Restitutie van zorgkosten aan zorgaanbieder/gepensioneerde
 - Premieopbrengsten
 - Kosten ivm huisvesting
 - Inkomstenbelasting
 - Overige belastingen, zoals BTW
 - Kosten ivm civiele administratie, controle op facturen etc.
 - Overige publieke voorzieningen, namelijk?

Wie hebben interesse in vrijwillige ZVW?

- Indien wettelijke woonlandpakket beperkt is en/of van lage kwaliteit-indicatie: hoogte woonlandfactor
 - Indien private zorg in woonland omvangrijk is, overlapt met een deel van ZVWbasispakket en van hoge kwaliteit
 - Hogere inkomens die bereid zijn meer premie te betalen
- Geschatte omvang doelgroep: max. 15000 gepensioneerden en hun verdragsgerechtigde gezinsleden? (dus : ong. 10%)

Verwachte woonlanden van waaruit interesse: mediterrane, oost-europese, Marokko, Turkije.

N.B. (1) Bij verplichte ZVW zal verzet te verwachten zijn van een deel van de andere 90% uit de achterban van VBNGB.

N.B. (2) Interesse zal dalen indien vrijwillige ZVW gekoppeld wordt aan vrijwillige WLZ (tot < 5000 personen?)

Casusposities berekenen van individuele gevolgen van invoering vrijwillige ZVW

- Betreft: financiële verschuivingen voor verschillende casussen op netto-inkomen
- Rekening houden met inkomenshoogte, huishoudensvormen, woonlandfactor, eigen risico e.d.

NB Verzekering brengt woonlandfactor naar 1 in ZVW component zorgbijdrage, of leidt tot vergelijkbare premie- en iab verhoging indien uitvoering bij verzekeraars.

Uitvoering van onderzoek

- Zo mogelijk samen met VWS, CAK, ZN of EC?
- Door academicus of academici (promotie-onderzoek? ; duurt vrij lang)
- Internationaal-juridische en macro-economische expertise is vooral vereist.
- Begeleidingscommissie met opdrachtgevende partijen erin, evt. aangevuld met externe deskundigen
- Zoeken naar subsidie-mogelijkheden?

Risico's

- Geen belangstelling in mede-opdrachtgeverschap van zijde overheid of verzekeraars
- Onafhankelijke onderzoekers moeilijk te vinden
- Benodigde empirische gegevens moeilijk te vinden
- Discussies over nodige assumpties, vooral ivm gedragseffecten
- Interesse in vrijwillige verzekering te gering
- Moral hazard bezwaren van vrijwillige verzekering
- Koppeling tussen (vrijwillige of verplichte) ZVW en WLZ als voorwaarde door VWS?
- Koppeling aan beleid m.b.t. terugdringing spookburgers problematisch
- Problemen met uitvoerbaarheid van verzekering ZVW, gegeven dwingend verdragsrecht en forfaitaire kostenafrekening met woonland
- Onderzoekresultaten misschien ongunstig voor de doelstelling van de VBNGB?
- Financierbaarheid van het onderzoek moeilijk
- Invloed van onderzoeksuitkomsten op overheidsbeleid bij voorbaat gering?
- Publiciteitsstrategie nog niet uitgewerkt

Vragen en discussie

- Voorgestane aanpak: voldoende vernieuwend voor kans van slagen?
- Inhoudelijk m.b.t. onderzoek
- Genoemde risico's

Hoe nu verder?

- Verdere detaillering van aanpak en probleemstelling
- Overleg met CAK, VWS en ZN over bereidheid tot participatie???
- Terugkoppeling naar bestuur en ledenvergadering
